

ΧΩΡΙΣ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ

Η πρόσφατη έκρηξη οργής των Μουσουλμάνων της Αθήνας οφείλεται, μεταξύ άλλων, στην κωλυσιεργία της πολιτείας στο θέμα του τεμένους και του νεκροταφείου.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

Μουσουλμάνοι προσεύχονται στην πλατεία Συντάγματος προς τιμήν των γενεθλίων του προφήτη Μωάμεθ.

Οι πρόσφατες κινητοποιήσεις μερίδας των Μουσουλμάνων που ζουν στην Αθήνα, με αφορμή την προσβολή του θρησκευτικού τους αισθήματος και του ιερού τους βιβλίου, έφεραν εκ νέου στο προσκήνιο ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που οι άνθρωποι αυτοί αντιμετωπίζουν στην Ελλάδα, δηλαδή την έλλειψη τεμένους αλλά και μουσουλμανικού νεκροταφείου σε κάποιο σημείο στο Λεκανοπέδιο. Ένα σύντομο ιστορικό της υπόθεσης της δημιουργίας τεμένους και της χωροθέτησης νεκροταφείου για τις δεκάδες χιλιάδες Μουσουλμάνων –μεταναστών, αλλά και γηγενών– που ζουν στην Αθήνα, αποκαλύπτει μία ακόμα πτυχή της γραφειοκρατικής αντίληψης και της απουσίας πολιτικής βούλησης που επικρατούν στη χώρα.

Το τέρας της γραφειοκρατίας

Επί υπουργίας Μ. Γιαννάκου στο υπουργείο Παιδείας, το Δεκέμβριο του 2006, δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ νόμος ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία τεμένους στον Ελαιώνα (Βοτανικός). Είχε προηγηθεί συμφωνία μεταξύ των υπουργείων Παιδείας και Εθνικής Άμυνας, προκειμένου να παραχωρηθεί για το σκοπό αυτό χώρος στην περιοχή, όπου σήμερα βρίσκονται εγκαταστάσεις του Πολεμικού Ναυτικού.

Ωστόσο, οι εξελίξεις διέψευσαν όσους πίστευαν ότι η υπόθεση της δημιουργίας τεμένους είχε δρομολογηθεί. Σήμερα, και παρά το γεγονός ότι, τουλάχιστον όπως αναφέρουν εκπρόσωποι μουσουλμανικών οργανώσεων σε επιστολές

«Οι Έλληνες Μουσουλμάνοι, που είναι πλήρως ενταγμένοι στην κοινωνία της χώρας, είναι πλέον πάρα πολλοί. Είναι άσχημο το γεγονός ότι άνθρωποι απ' όλες τις τάξεις υποχρεώνονται να στοιβάζονται σε υπόγεια για να ασκήσουν τις θρησκευτικές τους υποχρεώσεις». - Α. Στάμου

τους προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, έχουν ήδη εκταμιευθεί περίπου 15 εκατομμύρια ευρώ για το σκοπό αυτό, φαίνεται ότι το υπουργείο Εθνικής Άμυνας μειώνει την παραχωρούμενη έκταση και, παράλληλα, δηλώνει αδυναμία χρηματοδότησης της μετεγκατάστασης των υπηρεσιών του Πολεμικού Ναυτικού.

Παρεμβάσεις πανταχόθεν

Με αφορμή και τα πρόσφατα επεισόδια, υπήρξαν νηρηές παρεμβάσεις υπέρ της ανέγερσης τεμένους. Τόσο ο αρχηγός του ΠΑΣΟΚ Γ. Παπανδρέου όσο και ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος τάχθηκαν σαφώς υπέρ της ανέγερσης. Ο κ. Παπανδρέου τόνισε ότι αν δεν εκπληρώσει άμεσα τις σχετικές υποσχέσεις της η κυβέρνηση, οι Μουσουλμάνοι της Αθήνας «θα συνεχίσουν να

ζουν στο κοινωνικό περιθώριο, εκτεθειμένοι σε κάθε εξτρεμιστική οργάνωση, συσσωρεύοντας αγανάκτηση, που η κοινωνία μας απλά δεν χρειάζεται». Ο Αρχιεπίσκοπος, από την πλευρά του, σημείωσε ότι είναι «αυτονόμο και απαράγραπτο δικαίωμα κάθε ανθρώπου να απευθύνεται ελεύθερα στον Θεό του».

Χαρακτηριστικά της κατάστασης που επικρατεί γύρω από την ανέγερση του μουσουλμανικού τεμένους στην Αθήνα είναι τα όσα δήλωσε στην «F.S.» η Θάλεια Δραγώνα, βουλευτής Επικρατείας του ΠΑΣΟΚ, γραμματέας του τομέα Παιδείας του κόμματος, η οποία έχει καταθέσει επανειλημμένα ερωτήσεις για το θέμα στους αρμόδιους υπουργούς: «Οι απαντήσεις που έχω λάβει έως τώρα λένε ότι θα πρέπει για να προχωρήσει το σχέδιο να μετεγκατασταθεί η υπηρεσία του

Πολεμικού Ναυτικού. Όμως, για να γίνει η μετεγκατάσταση πρέπει να εξασφαλιστούν τα κονδύλια ώστε να χτιστεί σε αυτό το χώρο το τέμενος. Είναι μια υπόθεση "από τον Άννα στον Καϊάφα", η οποία χρονίζει και έχω την αίσθηση ότι συνδέεται και με τα θέματα που βιώνουμε το τελευταίο διάστημα. Όσο δεν λύνονται τα θέματα αυτά, όσο η πολιτεία δεν μπορεί να προσφέρει αξιοπρεπείς λύσεις για χώρους λατρείας για τους ανθρώπους που ζουν στον τόπο, τόσο τα προβλήματα θα φουντώνουν».

«Ευθύνη της πολιτείας»

Από την πλευρά του, ο Κώστας Μαρματάκης, μέλος της Π.Γ του ΣΥΝ και μέλος της Επιτροπής Δικαιωμάτων του ΣΥΡΙΖΑ εκτίμησε ότι «στην ουσία, το θέμα "κολλάει" συνήθως, λόγω ανησυχίας για το πολιτικό κόστος, καθώς υπάρχουν αντιδράσεις και πιέσεις κύκλων φανατικών, ακόμα και μέρους της Εκκλησίας. Βέβαια, η παρέμβαση του Αρχιεπισκόπου, την οποία και χαιρετίζουμε, νομίζουμε ότι ανάβει το "πράσινο φως" για να προχωρήσουν τα πράγματα». Ο κ. Μαρματάκης τόνισε ότι «στην ουσία, θεωρούμε ότι είναι δείγμα πολιτικής ευθύνης και ανάληψης πολιτικού κόστους σε μια δύσκολη εποχή ξενοφοβίας και ρατσιστικών φαινομένων και είναι ευθύνη της πολιτείας να προχωρήσει στην ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος. Σε κάθε γραφειοκρατική ή χωροταξική δυσκολία ή δυστοκία που εμφανίζεται, υπάρχουν απαντήσεις που δίνονται από τους φορείς των Μουσουλμάνων ή και άλλες οργανώσεις (αντιρατσιστικές, για τα ανθρώπινα δικαιώματα κτλ.), άρα, μετά και την πολύ σημαντική τοποθέτηση του Αρχιεπισκόπου, το ζήτημα του κόστους δεν μπορεί να υπερισχύει των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων της Ελλάδας, όπως αυτές εκπορεύονται από τις διεθνείς συνθήκες».

Τι λένε οι Μουσουλμάνοι

Η «F.S.» επικοινωνήσε και με την Άννα Στάμου, η οποία είναι μέλος της Μουσουλμανικής Ένωσης Ελλάδας, μιας οργάνωσης που εκπροσωπεί περίπου 700.000 Μουσουλμάνους που ζουν στο Λεκανοπέδιο. Όπως σημείωσε η κ. Στάμου, «το υπουργείο Παιδείας, με βάση την απάντηση που έδωσε στον βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Π. Κοροβέση, ο οποίος είχε ρωτήσει για το θέμα, δηλώνει ότι δεν έχει αρμοδιότητα για την ανέγερση, αλλά για την οικονομική διαχείριση μετά την ανέγερση, ενώ μιλάμε τόσα χρόνια μαζί του».

Η κ. Στάμου εξέφρασε τη χαρά της για την παρέμβαση του Αρχιεπισκόπου Ιερώνυμου, λέγοντας ότι «οι άνθρωποι που έχουν πίστη, σέβονται τους ανθρώπους που επίσης έχουν πίστη». Συμπλήρωσε, δε, ότι για το θέμα της δημιουργίας Μουσουλμανικού Νεκροταφείου στο Σχιστό «έχουμε εξαιρετική συνεργασία με την Εκκλησία της Ελλάδος, η οποία και έκανε τη δωρεά του χώρου». Ωστόσο, υπογράμμισε ότι «κανείς από την πολιτεία δεν έχει αναλάβει ακόμα την ευθύνη, ώστε να μπορέσει η Εκκλησία να προχωρήσει σε συμβολαιογραφική πράξη για την παραχώρηση και χρήση της έκτασης».

Οι επόμενες κινήσεις

Η κ. Στάμου τόνισε ότι «για τα θέματα αυτά θα προσπαθήσουμε να εξαντλήσουμε όλες τις δυνατότητες που έχουμε στην Ελλάδα. Άλλωστε, οι Έλληνες Μουσουλμάνοι, που είναι πλήρως ενταγμένοι στην κοινωνία της χώρας, είναι πλέον πάρα πολλοί. Είναι άσχημο το γεγονός ότι άνθρωποι απ' όλες τις τάξεις υποχρεώνονται να στοιβάζονται σε υπόγεια για να ασκήσουν τις